

سایر بخش‌های وابسته به آستان قدس رضوی نیز در ادوار گوناگون میزبان آثار هنری بانوان بوده‌اند، به طور مثال می‌توان به برگزاری نمایشگاه «شمیم ریحان» با آثار شماری از بانوان هنرمند خوشنویس و کاتب قرآن کریم از شهرهای مختلف کشور و نمایشگاه «منتخب آثار گل و مرغ چهار بانوی هنرمند معاصر» در نگارخانه کتابخانه و موزه ملی ملک موقوفه فرهنگی این آستان مقدس در تهران اشاره کرد. نمایشگاه «گوهر هفت بحر نور» است که بانمایش آثار خوشنویسی ملیحه نورزادیان در نگارخانه موزه رضوی در حرم مطهر حضرت رضا (علیه السلام) برپا شد.

برگزاری برنامه‌های متنوع هنری در حرم رضوی

آستان قدس رضوی در برگزاری برنامه‌های هنری خود در بارگاه ملکوتی رضوی نیز از ظرفیت بانوان هنرمند در ایام و مناسبت‌های گوناگون بهره‌برده است. به طور نمونه می‌توان به برپایی شب شعر بین المللی «سرو صبور» به مناسبت رحلت حضرت زینب (س) و ویژه بانوان در سال ۱۳۹۹ اشاره کرد که با همکاری موسسه آفرینش‌های هنری و معاونت تبلیغات اسلامی حرم مطهر رضوی در رواق حضرت زهرا (س) حرم مطهر رضوی برپا شد. در این مراسم جمعی از بانوان شاعر اهل کشور های بورکینافاسو، افغانستان، پاکستان و ایران (شهرهای تهران، قم و مشهد) شعرهای آیینی فارسی و عربی خود را در قالب‌های مختلف خواندند.

این رواق در برنامه هنری دیگری با عنوان «هنر حماسه» ویژه بانوان در آبان ماه سال جاری میزبان جمعی از استادان خوشنویس و هنر جوین بود که در حمایت از مردم مظلوم فلسطین به کتابت آیات و روایات پرداختند. در دهه کرامت ۱۳۹۸ نیز شاهد کتابت کلام وحی به همت بانوان خوشنویس مشهدی در نگارخانه موزه مرکزی حرم مطهر رضوی بودیم که مورد توجه بازدید کنندگان موزه نیز قرار گرفت.

خوشنویسی، نقاشی خط، نگارگری، نمایش، داستان نویسی و... در مکتب هنر رضوان در مشهد فراهم کرده است. برخی از این دوره‌های آموزشی با حضور بانوان هنرمند تدریس می‌شود. مکتب هنر رضوان در سال‌های گذشته یک دوره آموزشی در قالب بورسیه هنری برای هنرمندان حرفه‌ای ساکن در استان‌های کم‌برخوردار که دسترسی به استادان طراز اول در رشته‌های هنری تذهیب، نگارگری و گل و مرغ را ندارند، برگزار کرده بود. در قالب برگزاری دوره تخصصی تکمیلی این بورسیه هنری، حدود ۲۰ بانوی هنرمند از استان‌هایی همچون هرمزگان، کرمانشاه، سمنان، سیستان و بلوچستان، چهارمحال و بختیاری و... میهمان این مؤسسه در مشهد شدند و از محضر استادان آن استفاده کردند. این هنرمندان با توجه به ارزشیابی صورت گرفته از آثار و رزومه‌هایشان از بین متقاضیان دریافت این بورسیه هنری انتخاب شده بودند و هزینه اقامت، پذیرایی و دوره‌های آموزشی آنان در مشهد توسط مؤسسه آفرینش‌های هنری آستان قدس رضوی تقبل گردید.

میزبانی نگارخانه‌ها از آثار هنری بانوان

نگارخانه رضوان وابسته به موسسه آفرینش‌های هنری آستان قدس رضوی، در بازه‌های زمانی مختلف میزبان نمایشگاه‌های گروهی و انفرادی از آثار بانوان هنرمند در رشته‌های گوناگون هنری است. نمایشگاه «بانوی آفتاب» از جمله این نمایشگاه‌ها بود که بانمایش آثار ۱۶ بانوی خوشنویس مطرح خراسانی از جمله مدرسان انجمن خوش‌نویسان ایران به مناسبت میلاد باسعادت حضرت معصومه (س) برپا شد.

نمایشگاه گروهی ۳۳ بانوی خوش‌نویس دیگر نیز به مناسبت میلاد فخر خنده حضرت فاطمه زهرا (س) با عنوان «ریحانه النبی» در این نگارخانه دایر شده بود. علاوه بر این می‌توان به برگزاری نمایشگاه نقاشی انفرادی اسماء نجفی با عنوان «آوای درون» با محوریت گرمی داشت زنان افغان در آستانه میلاد حضرت فاطمه (س) و روز زن در نگارخانه رضوان اشاره کرد.

اهدای آثار بانوان هنرمند به آستان قدس رضوی

هنرمندان در ادوار گوناگون با اهدای آثار هنری خود به حرم مطهر رضوی، ارادت خود را به ساحت امام رؤف (علیه السلام) نشان دادند. در فهرست بلند بالای این هنرمندان نام بانوان هنرمند نیز به چشم می‌خورد. به طور مثال در پاییز امسال، یک تخته تابلو فرش و یک تخته گلیم توسط جمعی از بانوان قالیباف شهرستان بوئین زهرا به آستان قدس رضوی اهدا شد.

همچنین تابلوی «حدیث سلسله الذهب» اثر زهره مهانی منش هنرمند مشهدی، تابلوی «ام ابیها» اثر اکرم خدا بنده لو هنرمند تهرانی، تابلوی «مسجد گوهر شاد» اثر فاطمه مبین هنرمند شیرازی و تابلوی دیگری اثر زهره اعتضاد السلطنه هنرمند کم‌توان حرکتی، از جمله آثار نقاشی اهدایی بانوان به موزه حرم مطهر رضوی است. در این میان، کتابخانه و موزه ملی ملک در تهران نیز حافظ دونه‌ساخته خطی نفیس «دعای صباح» و «کتاب الدعاء» به خط «ام سلمه»؛ دختر فتح‌علی شاه قاجار و خوشنویس معروف قرن ۱۳ هجری قمری است.